

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN MĂLENI

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN MĂLENI

Ipoteza de lucru:

Biserica de lemn din Măleni a fost adusă în perioada interbelică (1931-1932) din satul Vima Mare (MM). În localitatea de origine era cunoscută drept „biserica de jos” și era folosită de comunitatea greco-catolică.

Deși nu se poate preciza cu exactitate vârsta bisericii, se poate afirma că aceasta exista în a doua parte a secolului al XVIII-lea, referiri la aceasta făcând mai multe documente din acea epocă. Ținând cont de aceste documente, momentul edificării acestei biserici poate fi estimat printr-un interval de timp destul de îngust, delimitat de anii 1760-1763.

Biserica de lemn din Măleni nu este înscrisă în Lista Monumentelor Istorice.

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN MĂLENI

Rezultate obținute:

Rezultatele analizei dendrocronologice indică cu o precizie de câteva luni faptul că arborii din care a fost construită biserica din Măleni, au fost tăiați în intervalul octombrie 1754 – aprilie 1755, ca urmare, momentul ridicării edificiului ar putea fi plasat în anul **1755**. În sprijinul acestei concluzii stau cinci probe cu *Waldkante* care provin din portaluri și din pereții bisericii.

În ceea ce privește cele două portaluri ale bisericii, cel vestic folosit în prezent și cel sudic anulat, rezultatele arată faptul că ambele au fost realizate în același timp, chiar în momentul ridicării bisericii, în anul 1755. Din punct de vedere vizual, portalurile prezintă elemente asemănătoare, cum ar fi ornamentele florale din partea inferioară a usciilor, care stau să sprijine datarea dendrocronologică.

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN MĂLENI

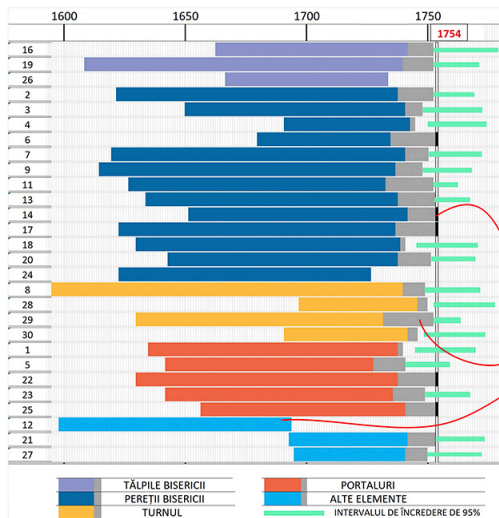
Rezultate obținute:

La un moment dat (posibil cu ocazia mutării bisericii la Măleni, în perioada interbelică), portalul sudic a fost anulat și astupat cu grinzi de lemn. Un lucru deosebit de interesant este faptul că datarea uneia dintre aceste grinzi de umplură (proba nr. 6) provine tot din același an (1754 cu *Waldkante*). Dacă s-au folosit elemente originale, așa cum rezultă din studiul nostru, există posibilitatea ca anumite părți din perețele despărțitor dintre naos și pronaos, desființat probabil la momentul mutării bisericii, să fi fost folosite pentru umplerea intrării de pe latura de sud.

Un alt aspect important de menționat este prezența celor doi stâlpi de susținere de la colțurile estice ale altarului. Aceștia sunt diferit ornamentați. Pentru stâlpul din partea de sud-est, datarea indică anul 1753 (cu 12 inele de alburi), ca urmare acesta a fost realizat în momentul ridicării bisericii.

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN MĂLENI

Datarea dendrocronologică a elementelor selectate din biserica de la Măleni evidențiază faptul că aceasta se regăsește în prezent într-o formă foarte apropiată de construcția inițială. Chiar dacă momentul anulării portalului sudic nu a putut fi identificat, considerăm că biserica este unitară, atât tâlpile cât și pereții, structura turnului și a acoperișului provin din arbori tăiați în intervalul octombrie 1754 – aprilie 1755.

Probe prelevate care conțin ultimul inel de creștere.

Probe prelevate care conțin inele de alburi.

Probe prelevate care nu conțin inele de alburi

INVESTIGAȚII DENDROCRONOLOGICE LA BISERICI DE LEMN DIN SĂLAJ – BISERICA DE LEMN DIN MĂLENI

După deteriorarea și căderea tencuielii, pe o grindă de pe peretele estic al altarului au ieșit la iveală două inscripții, de o parte și de cealaltă a ferestrei: una cu caractere chirilice, ce indică anul **1765** și o a doua cu cifre arabe care indică anul **1833**. Cei doi ani, în mod deosebit primul (1765), pot fi puși în legătură cu eventuali ctitori sau preoți care au slujit în această biserică ori cu un alt eveniment important pentru acest edificiu sau pentru comunitate despre care nu avem informații. Doar pe baza acestor inscripții / ani nu se pot trage concluzii certe ce ar putea fi puse în legătură cu lucrări de renovare sau reparație a bisericii.